

ДИДАКТИЧНІ ФУНКЦІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Контроль у навчанні — багатогранна проблема, від результативного розв'язання якої залежить як ефективність та якість навчання, так і безпосередньо сам педагогічний процес.

«Перевірка», «оцінка», «контроль» — терміни, які у вітчизняній педагогіці є комплементарними, і мають на увазі процес порівняння досягнутого студентами рівня з еталоном навчальної програми. Умовним відображенням оцінки є відмітка, яка зазвичай виражається в балах. До речі, деякі вчені вважають, що оцінки не тільки дегуманізують освіту, сприяють зростанню недовіри між студентом та викладачем, знижують самооцінку молоді, але і є «рулеткою», що вимірює примхи (капризи) окремих викладачів. Інша, переважна кількість дослідників, дотримується думки, що оцінка — найпростіший та найдоступніший засіб спонукання студентів до змагання, який стимулюючи систематичні заняття, виконує кілька функцій, а саме:

- коректуючу (реалізується в усуненні знанневих «прогалин» студентів);
- стимулюючу (мотивація навчання);
- навчальну (поглиблення наявних знань);
- розвиваючу (розвиток уваги, пам'яті, мислення тощо);
- виховну (вдосконалення моральних якостей);
- превентивну (профілактика «прогалин знань»).

Тому система побудови прозорої, об'єктивної системи оцінювання знань студентів, викликає багато проблем, що обумовлене передусім різними критеріями контрольної-оціночної заходів по різних дисциплінах, їх періодичності; суб'єктивізмом оцінки; спрямованістю оцінки виключно на зовнішній контроль, а на покращення результатів навчання; недостатнім використанням засобів контролю, що формують зацікавленість кожного студента в результатах своєї пізнавальної діяльності; акцентуванням уваги на репродуктивному рівні засвоєння (тобто не на самостійному творчому осмисленні інформації, а на її автоматичному відтворенні).

Тобто проблема не в кількості контролю, а в його якості та різноманітності. Сьогодні у вищій школі активно використовується такі методи контролю, як усний (семінар) та письмовий (залік,

іспит, тестування, опорний конспект, курсові роботи, реферат): за різними дослідженнями, від 10 % до 35 % свого часу на роботу, пов'язану з контролем (W. Shaefer, R. Stiggins).

Проте сучасна педагогічна наука виділяє велику кількість видів та форм контролю, які, на жаль, майже не використовуються, тому і контроль не виконує свою якісну роль: бліцопитування; термінологічний диктант; візуальний контроль за самостійною роботою; колоквиум, адаптивне навчання; адаптивне тестування; доповідь-презентація з обговоренням; проміжні наукові продукти; прилюдний захист наукових робіт.

Усі ці методи передбачають активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів, оскільки для молодого фахівця важливо не лише розв'язувати виробничі, наукові, суспільні задачі, що виникають у готовому вигляді, а головне — вирішувати проблеми, які необхідно виявити, самостійно сформулювати та знайти найбільш раціональне рішення.

Кулага І. В., канд. екон. наук, доцент,
кафедра політичної економії
обліково-економічних факультетів,
Центр магістерської підготовки

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЗНАТЬ

По мірі поширення Болонського процесу підвищується увага до якості вищої освіти. В цьому контексті проблеми забезпечення відкритості та прозорості оцінювання якості навчальної роботи студентів є найактуальнішими.

На сьогодні в нашому університеті спроби вирішення цих проблем здійснюються шляхом формування карт самостійної роботи, визначення і доведення до студентів критеріїв оцінювання за різні види навчальної роботи, створення бази даних поточних оцінок тощо. Але не всі ці спроби є ефективними, а деякі з них, навіть, погіршують існуючу ситуацію. Це стосується, перш за все, формування бази даних поточного оцінювання, яке відбувається наступним чином: кожен викладач виставляє оцінки студентам у своєму «робочому» журналі, а двічі за семестр всі оцінки та проміжні результати переносяться до журналу академічної групи, з якого працівники деканату повинні всю інформацію перенести до «електронного журналу» в системі «ПС-студент WEB».